

Norge bør ha som mål å bli fullelektrifisert innen 2050

Høring i finanskomiteen: Meld. St. 1 (2019-2020), Prop. 1 LS (2019-2020), Prop. 1 LS (2019-2020), Prop. 1 S (2019-2020)

EL og IT Forbundet er et LO-forbund for ansatte innen IKT, energi og elektrobransjen.

Det er mange gode enkeltsatsinger i statsbudsjettet, men det må i langt sterkere grad bidra til raskere elektrifisering av Norge. Budsjettet må også prioritere opp satsingene på det organiserte arbeidslivet og etter- og videreutdanning.

Kraftproduksjon i Norge er nær 100 prosent fornybar, og vi har gode vann- og vindressurser. Likevel er nesten halvparten av forbruket fossilt. Avgiftene og støtteordningene må stimuleres til bruk av ren kraft i transportsektoren og industrien, samtidig fossil energi fases ut. Målet bør være at Norge er full elektrifisert innen 2050.

Elektrifisering kutter utslipp og skaper arbeidsplasser

Statsbudsjettet legger opp til at Norge bommer på egne klimamål. Det legger kun opp til snaut 15 prosent kutt i norske utslipp innen 2030, viser en utregning fra WWF Verdens naturfond. Økt elektrifisering er nødvendig av klimahensyn. Samtidig byr denne omstillingen på store muligheter til å skape nye arbeidsplasser og inntekter som varer utover oljealderen.

De lette tingene, som å ta i bruk elektrisitet til oppvarming, matlaging og i mye av industrien, er allerede løst. Nå er vi i gang med mer krevende områder som transport, samtidig som vi utvikler et kraftsystem som kan levere strømmen. Norge ligger godt an sammenlignet med andre land. Ved å være først ute med elektrifisering og bruk av ny teknologi hjemme, legges også grunnlaget for utvikling teknologi som til eksportvarer. Eksempler på slik teknologi kan for eksempel være elektriske skip, ladeinfrastruktur eller styringssystemer.

En rapport fra Menon Economics, utarbeidet på oppdrag fra EnergiNorge, viser at en rask og storstilt elektrifisering av Norge (med kjent teknologi til grunn), kan gi en inntjening på 210 milliarder over de neste 20 årene. Dette tilsvarer 105.000 nye årsverk i leverandørindustrien offshore, ifølge rapporten.

For lykkens kreves en aktiv kompetanse- og næringspolitikk. I intervjuene blant etterspørrere og utviklere av miljøvennlig teknologi trekkes Enova, Pilot-E og EnergiX fram som viktige enkeltordninger. Videre står krav i offentlige anskaffelser sentralt, spesielt i transportsektoren og bygg- og anlegg. EL og IT Forbundet vil også trekke fram betydningen etter- og videreutdanning, læreplasser og IKT-kompetanse. Vi understreker i denne sammenhengen betydningen av faste ansettelse, som er viktig for at arbeidsgivere investerer i kompetansen til sine ansatte. Det kommer i ekspertutvalget for etter- og videreutdanning i sin rapport (NOU 2019: 12 - Lærekrav til utvikling, side 118).

Beskatning av vannkraft

Sanderud-utvalget foreslår å utvikle ordninger som gir kommunene direkte inntekter fra vannkraft. Det legger også til grunn at reglene om offentlig eierskap utvikles. Det svarer ikke på oppdraget, som var å vurdere om innretningen på grunnrenteskatten hindrer oppgraderinger av vannkraftverk. EL og IT Forbundet vil heller øke i skjermingsfradraget. Det er målrettet, vil utløse flere investeringer i vannkraftnæringen og legge til rette for elektrifisering av Norge.

Støtt det organiserte arbeidslivet

Lønns- og arbeidsvilkår for ansatte i store deler av det norske arbeidslivet reguleres gjennom tariffavtaler. Det virker konfliktforebyggende og skaper tillit mellom ledelse og ansatte. Det har gitt gode lønninger, ansvarlige oppgjør, konkurranse på like vilkår mellom bedrifter og en sterk økonomi.

Stortinget kommer til å bevilge store penger til offentlig bygg- og anleggsprosjekter i dette budsjettet. Det må settes krav til landsomfattende tariffavtale ved offentlige anbud og oppdrag. Det krever en lovendring, og vil være et effektivt for å styrke det organisert arbeidslivet.

Avgiftspolitikken viktig. Vi ber finanskomiteen om følgende endringer i behandlingen av budsjettet:

Øk CO₂-avgiften

Regjeringen foreslår å øke satsen i den generelle avgiften på utslipp av klimagasser med 5 prosent utover prisjustering. Det samme gjelder for petroleumssektoren. Økningen må være kraftigere for å nødvendig effekt. Den generelle CO₂-avgiften vil med regjeringens forslag være på 544 kroner per tonn CO₂. Til sammenligning har Sverige en CO₂-avgift på over 1 000 kroner.

Det er veldig bra at regjeringen øker bevilgningen til CO₂-kompensasjonsordningen for industrien med over 900 millioner kroner.

Regjeringen foreslår å redusere satsene i veibruksavgiften, blant annet på bensin og diesel. Det er for å hindre at økt CO₂-avgift bidrar til økte pumpepriser på drivstoff. EL og IT Forbundet understreker at omlegging av bilparken er viktig for å løse klimautfordringen, og at prispolitikken er et virkemiddel.

Reduser el-avgiften

Regjeringen foreslår å prisjustere den ordinære satsen for elavgift. Det betyr at den økes fra 15,83 øre til 16,13 øre i 2020. EL og IT Forbundet hadde forventet at regjeringen hadde fortsatt den gode trenden fra i fjor, da avgiften ble redusert for første gang på 16 år.

El-avgiften er en avgift på et forbruk vi ønsker mer av, nemlig ren kraft på bekostning av fossil energi. EL og IT Forbundet mener at el-avgiften bør holdes på 15,83 øre.

Øk fagforeningsfradraget

Regjeringen foreslår å svekke verdien av fagforeningsfradraget for sjuende år på rad. Samtidig blir verdien bedriftenes inntektsfradrag for arbeidsgiveres kontingent til arbeidsgiverforening økt, fordi det automatisk følger lønnsutviklingen. Det organiserte arbeidslivet har stått sentralt i utviklingen av Norge, og må også gjøre det når arbeidslivet skal møte endringene i framtida. Fagforeningsfradraget bør økes.

Vi ønsker komiteen og Stortinget lykke til med budsjettbehandlingen. Ta gjerne kontakt dersom lurer på noe.

Vennlig hilsen

Jan Olav Andersen, forbundsleder

Robert Kippe, kommunikasjonsjef
95 12 90 78 / robert.kippe@elogit.no